

ARKUSZ I - MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

Zasady oceniania:

- za rozwiązanie zadań z arkusza I można uzyskać maksymalnie 100 punktów
- model odpowiedzi uwzględnia jej zakres merytoryczny, ale nie jest ścisłym wzorcem sformułowania (poza odpowiedziami jednowyrazowymi i do zadań zamkniętych)
- za odpowiedzi do poszczególnych zadań przyznaje się wyłącznie pełne punkty
- za zadania otwarte, za które można przyznać tylko jeden punkt, przyznaje się punkt wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną
- za zadania, za które można przyznać więcej niż jeden punkt, przyznaje się tyle punktów, ile prawidłowych elementów odpowiedzi (zgodnie z wyszczególnieniem w kluczu) przedstawił zdający
- jeśli podano więcej odpowiedzi (argumentów, cech itp.) niż wynika z polecenia w zadaniu, ocenie podlega tyle kolejnych odpowiedzi (liczonych od pierwszej), ile jest w poleceniu
- jeżeli podane w odpowiedzi informacje (również dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu) świadczą o pełnym braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką należy ocenić na zero punktów.

Zadanie		Model odpowiedzi	Punktacja	
nr zadania	część zadania		punkty za poszczególne części zadania	punkty za całe zadania
1.	A.	1	1 pkt	6 pkt
	B.	3	1 pkt	
	C.	3	1 pkt	
	D.	5	1 pkt	
	E.	4	1 pkt	
	F.	może wskazać jedno z trzech źródeł: 1, 2, 5	1 pkt	
2.	A.	Egipt (Egipcjanie)	1 pkt	4 pkt
	B.	Żydzi (Izrael, Judea)	1 pkt	
	C.	Rzym (Rzymianie)	1 pkt	
	D.	Grecja , [Hellada, może wskazać jedną z polis greckich] (Grecy, Hellenowie)	1 pkt	
3.		C	1 pkt	1 pkt
4.	A.	prawda	1 pkt	3 pkt
	B.	fałsz	1 pkt	
	C.	prawda	1 pkt	
5.		- powstanie państw: - zakonu krzyżackiego w Prusach - zakonu kawalerów mieczowych w Inflantach - unia polsko-litewska (i chrzest Litwy) - zajęcie przez Polskę (Kazimierza Wielkiego) Rusi Halickiej	1 pkt 1 pkt 1 pkt 1 pkt	4 pkt
6.	D.	6	1 pkt	2 pkt
	F.	1	1 pkt	
7.	A.	fałsz	1 pkt	3 pkt
	B.	prawda	1 pkt	
	C.	prawda	1 pkt	

8.	<p><u>Dla Europy Zachodniej</u> zdający może wskazać jedno spośród podanych następstw:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pogłębienie znajomości Lewantu w Europie (i poszerzenie horyzontu geograficznego średniowiecznej Europy) - rozwój kontaktów handlowych ze Wschodem (rozwój miast włoskich i ich hegemonia w handlu śródziemnomorskim) - pogłębienie rozłamu między wschodnim a zachodnim chrześcijaństwem (na płaszczyźnie kościelnej i politycznej) - pozbawienie Europy ochrony przed przyszłą ekspansją turecką (w wyniku osłabienia Bizancjum) - wpływ kultury arabskiej i bizantyńskiej na kulturę Europy Zachodniej (np. na kulturę dworską czy sztukę miast włoskich w dobie renesansu) - wzmocnienie skuteczności rekonkwisty na Półwyspie Pirenejskim - wzmożenie religijności poddającej się kontroli Kościoła i wymykającej się spod kontroli instytucji kościelnych (rozwój herezji) - wzrost fanatyzmu religijnego i przejawów nietolerancji wobec żydów i muzułmanów - nasilenie tendencji centralistycznych i dążeń do wzmocnienia władzy monarszej (np. we Francji) - powstanie i działalność zakonów rycerskich - organizowanie krucjat w Europie - wpływ na rozwój gospodarki towarowo-pieniężnej. <p><u>Dla Bizancjum</u> zdający może wskazać jedno spośród podanych następstw:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osłabienie polityczne Bizancjum w jego konfrontacji ze światem islamu - przejęcie handlu lewantyńskiego z rąk Bizancjum (i Arabów) przez miasta włoskie (hegemonia miast włoskich: Genua, Wenecja) - pogłębienie rozłamu między wschodnim a zachodnim chrześcijaństwem (na płaszczyźnie kościelnej i politycznej – Cesarstwo Łacińskie). 	1 pkt	2 pkt
9.	C.	1 pkt	1 pkt

10.		Hieronim biskup włocławski	1 pkt	2 pkt
		Jan kasztelan poznański	1 pkt	
11.	C.	1	1 pkt	2 pkt
	E.	6	1 pkt	
12.	A.	prawda	1 pkt	3 pkt
	B.	fałsz	1 pkt	
	C.	prawda	1 pkt	
13.		parlament (Izba Gmin)	1 pkt	1 pkt
14.		b	1 pkt	1 pkt
15.	A.	5	1 pkt	4 pkt
	B.	3	1 pkt	
	C.	4	1 pkt	
	D.	1	1 pkt	
16.		Anna Iwan VI lub [regentka Anna] Elżbieta Piotr III Katarzyna II (uwaga: w przypadku Iwana VI, Piotra II, Piotra III, Katarzyny II niezbędne są właściwe oznaczenia cyfrowe [sygnatury] - brak tych oznaczeń uniemożliwia zaliczenie odpowiedzi)	za wskazanie <u>trzech</u> władców 3 punkty (po 1 pkt za każdego władcę)	3 pkt
17.		Rzeczpospolita Obojga Narodów (Polska), Au- stria (monarchia habsburska), Szwecja	za wskazanie <u>dwóch</u> państw 2 punkty (po 1 pkt za każde pań- stwo)	2 pkt
18.		1. 1807 – traktat (pokój, układ) w Tylży 2. 1919 – traktat (pokój) wersalski 3. 1945 – układ poczdamski (ustalenia, konfe- rencja w Poczdamie) dopuszcza się operowanie nazwami miejsc: Tyl- ża, Wersal, Poczdam	za każdy wskazany traktat (układ) po 1 punkcie	3 pkt
19.	A.	4	1 pkt	4 pkt
	B.	3	1 pkt	
	C.	2	1 pkt	
	D.	1	1 pkt	
20.	A.	1815 (lub konstytucja Królestwa Polskiego)	1 pkt	4 pkt
	B.	1807 (lub konstytucja Księstwa Warszawskiego)	1 pkt	
	C.	1935 (lub konstytucja kwietniowa)	1 pkt	
	D.	1921 (lub konstytucja marcowa)	1 pkt	
21.		1. Polityka celna władz pruskich. 2. Była to próba skierowania eksportu (wy- wozu towarów) z Królestwa Polskiego inną drogą (wodną do Bałtyku). 3. Przez terytorium Rosji (może również wskazać Królestwo Polskie i Rosję).	za każdy ele- ment argu- mentacji po 1 punkcie	3 pkt

22.	A.	Austria (monarchia Habsburgów [habsburska], Cesarstwo Austriackie)	1 pkt	2 pkt
	B.	Prusy (Królestwo Prus, Królestwo Pruskie)	1 pkt	
23.	A.	5	1 pkt	4 pkt
	B.	3	1 pkt	
	C.	2	1 pkt	
	D.	1	1 pkt	
24.		<p>Zdający może wskazać spośród poniższych propozycji:</p> <ol style="list-style-type: none"> opisują hierarchię społeczną (stratyfikację społeczną, drabinę społeczną [piramidę], strukturę warstwową, [stanową, klasową] społeczeństw francuskiego i rosyjskiego) zawierają krytykę stosunków społecznych (mogą być odczytywane jako wezwanie do zmiany stosunków społecznych) (dychotomiczna wizja stosunków społecznych) podział społeczeństwa na warstwy [stany, klasy] <u>wyzyskujące</u> [„próżniacze”] i <u>wyzyskiwane</u> wskazują na ucisk warstwy [klasy] najniższej wskazują na wyzysk warstwy [klasy] najniższej, (warstwa, [stan, klasa] najniższa utrzymuje warstwy wyższe), ciężar utrzymania warstw [stanów, klas] wyższych spoczywa na barkach warstwy najniższej kondycja warstwy [stanu, klasy] najniższej jest u kresu wyczerpania i grozi załamaniem się życia społecznego [rewolucją] wśród warstw [stanów, klas] wyższych znajduje się kler (duchowieństwo), [zdający może również wskazać warstwę (stan, grupę, kastę) urzędniczą – pochodzenia szlacheckiego] oba rysunki zawierają treści satyryczne (rysunek dotyczący społeczeństwa francuskiego jest nawet karykaturą). 	<p>za każdy poprawnie sformułowany wniosek po 1 punkcie</p>	4 pkt
25.	A.	kolej warszawsko-wiedeńska (wiedeńska) kolej warszawsko-petersburska (petersburska) kolej warszawsko-bydgoska (bydgoska)	3 pkt	6 pkt
	B.	- Tak. - Stan linii kolejowych w Królestwie Polskim potwierdza tezę (rozbudowa sieci kolejowej w Królestwie Polskim ograniczona była względami strategicznymi państwa rosyjskiego).	2 pkt (po 1 pkt za odpowiedź i za uzasadnienie)	

	C.	Celem było: <ul style="list-style-type: none"> - usprawnienie (stworzenie) połączenia kolejowego między Śląskiem (Górny Śląsk) a portem morskim w Gdyni (Gdynią) (uwaga: wskazanie Gdańska jest błędne) - usprawnienie połączeń kolejowych między dawnymi zaborami (np.: między Królestwem Polskim a zaborem pruskim, między Galicją a Królestwem Polskim). 	1 pkt (za podanie jednego celu)	
26.	A.	Dla roku 1921: przemysł i rzemiosło oraz handel i banki.	1 pkt	2 pkt
	B.	Istota odpowiedzi sprowadza się do uchwycenia tendencji spadkowej. [Zdający może ją przedstawić w różnej formie: przytaczając dane roczne - w 1869 – 28,2% - (drugie miejsce na liście działów zajęć), w 1882 – 22,1% - (drugie miejsce), w 1897 – 19,6 % - (drugie miejsce), w 1921 – 9,7% - (piąte miejsce na liście działów zajęć), może tylko porównać dane z roku 1921 z danymi z roku 1869 (nastąpił względny – procentowy – spadek zatrudnienia z 28,2 do 9,7%, może to również określić jako trzykrotny spadek zatrudnienia (w przybliżeniu)].	1 pkt	
27.	A.	prawda	1 pkt	3 pkt
	B.	fałsz	1 pkt	
	C.	fałsz	1 pkt	
28.	A.	d	1 pkt	4 pkt
	B.	Na plakacie znaleźli się: Napoleon (Napoleon I, Bonaparte) i Adolf Hitler (Hitler).	1 pkt	
	C.	Plakat pochodzi z okresu II wojny światowej, powstał po ataku Hitlera na ZSRR (<u>stąd postać Hitlera</u>); zawiera też czytelną aluzję do pierwszej wojny ojczyźnianej (1812 r. – wyprawy Napoleona I na Rosję i jego klęski – <u>stąd postać Napoleona</u> Bonaparte, dlatego też napoleońskie nakrycie głowy u Hitlera). Plakat zawiera propagandowe przesłanie, które sprowadza się do hasła: „przegrał Napoleon, przegra i Hitler”. W przypadku A. Hitlera uznaje się tylko interpretację, zapowiadającą klęskę (plakat z 1941 r.!).	po 1 punkcie za poprawne wyjaśnienie odnoszące się do każdej z postaci	
29.	A.	Obsługa emigracji zarobkowej (rodzin emigrantów) na trasie USA i kraje Ameryki Południowej.	1 pkt	2 pkt
	B.	Obsługa połączenia z Palestyną i emigracji Żydów środkowoeuropejskich do Palestyny (nastanie antysemityzmu w Europie).	1 pkt	

30.	A.	W Polsce judaizm był religią Żydów. Powyższe różnice liczbowe świadczą, że część wyznawców tej religii za swój język ojczysty uznała inny niż żydowski, co jest dowodem ich asymilacji do innych środowisk – głównie polskiego.	1 pkt	2 pkt
	B.	W każdym z miast liczba ludności wyznania rzymskokatolickiego jest mniejsza od liczby ludności deklarującej język polski jako ojczysty. (Wyznawcami rzymskiego katolicyzmu w Polsce byli nie tylko ci, którzy deklarowali język polski jako ojczysty).	1 pkt	
31.	A.	1	1 pkt	2 pkt
	C.	6	1 pkt	
32.	A.	fałsz	1 pkt	3 pkt
	B.	prawda	1 pkt	
	C.	prawda	1 pkt	
33.	A.	2	1 pkt	3 pkt
	B.	3	1 pkt	
	C.	5	1 pkt	
34.	A.	1976 (1976-1977)	1 pkt	5 pkt
	B.	1968	1 pkt	
	C.	1948	1 pkt	
	D.	1970	1 pkt	
	E.	1956	1 pkt	